

Naturverdier i utvalgte områder langs ny jernbanestrekning Nykirke-Barkåker i Vestfold

Stefan Olberg

BioFokus-notat 2017-25

BIO
FOKUS

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag fra NIBIO kartlagt naturverdier i syv områder langs ny jernbanestrekning mellom Nykirke og Barkåker i Horten og Tønsberg kommuner. Fem nye naturtypelokaliteter er beskrevet og én eksisterende naturtypelokalitet (Kongelv) er oppdatert. Alle de seks naturtypelokalitetene er vurdert som viktige (B-verdi). En lokalt viktig naturtype (C-verdi) (Hengsrudvannet) er strøket. Noen få rødlistearter og svartelistearter ble påvist under felarbeidet. Det anbefales at naturtypelokalitetene ivaretas mer eller mindre slik de fremstår i dag.

Nøkkelord

Jernbane
IC Nykirke-Barkåker
Vestfold
Horten
Tønsberg
Naturverdier
Naturtyper
Biologisk mangfold
Rødlistearter

Omslag

Svartorsumpskog nord for Snapsrød. Foto: Stefan Olberg.

ISSN: 1893-2851

ISBN: 978-82-8209-594-5

BioFokus-notat 2017-25

Tittel

Naturverdier i utvalgte områder langs ny jernbanestrekning Nykirke-Barkåker i Vestfold

Forfatter

Stefan Olberg

Dato

23. juni 2017

Antall sider

21 sider

Refereres som

Olberg, S. 2017. Naturverdier i utvalgte områder langs ny jernbanestrekning Nykirke-Barkåker i Vestfold. BioFokus-notat 2017-25. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Publiseringstype

Digitalt dokument (pdf). Som digitalt dokument inneholder dette notatet "levende" linker.

Oppdragsgiver

NIBIO, ved Roger Roseth

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.
Andre BioFokus rapporter og notater kan lastes ned fra:
<http://lager.biofokus.no/web/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadalléen 21, 0349 OSLO

Telefon 22 95 85 98

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Bakgrunn

BioFokus v/Stefan Olberg og Kjell Magne Olsen har på oppdrag fra Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO) kartlagt naturverdier på noen utvalgte lokaliteter i forbindelse med anleggelse av massedeponier, resipienter fra massedeponier og andre mulige indirekte påvirkninger langs ny jernbanestrekning Nykirke-Barkåker i Vestfold (fig. 1-4).

Undersøkelsene omfatter syv lokaliteter som i varierende grad vil kunne bli påvirket av inngrep.

Metode

Undersøkelsen har omfattet kartlegging av:

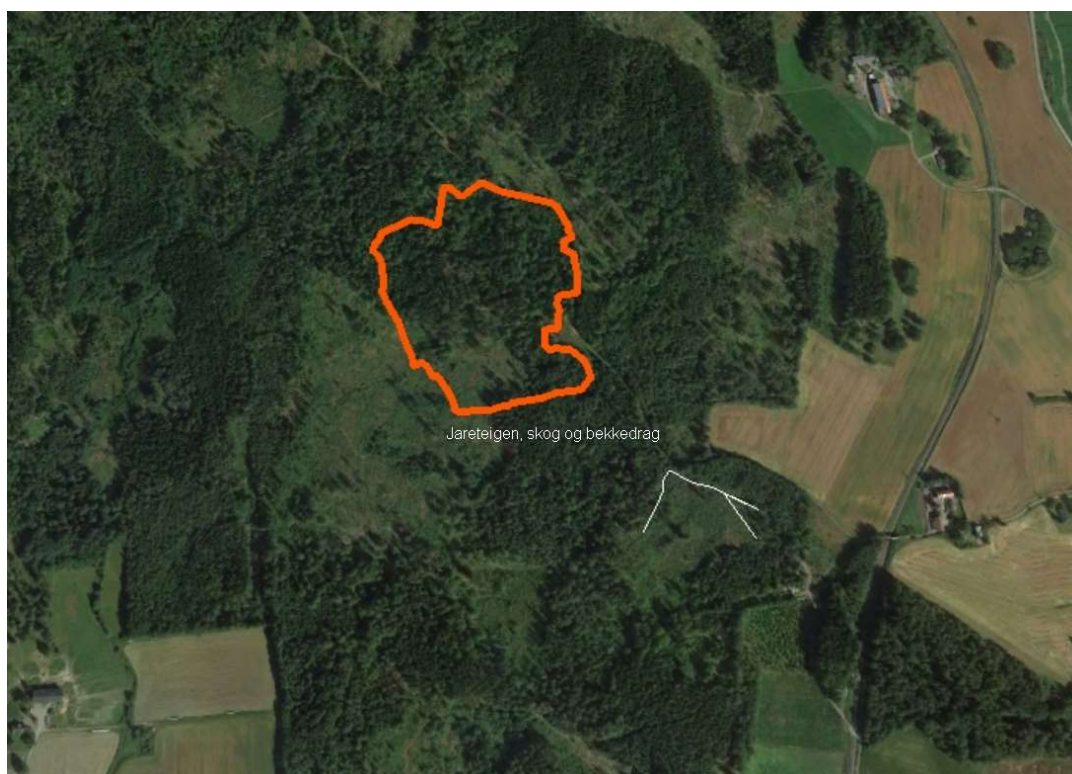
- Områder spesielt viktige for bevaring av biologisk mangfold (viktige naturtyper) etter DN-håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007).
- Utvalgte naturtyper iht. Naturmangfoldloven og Forskrift om utvalgte naturtyper (Lovdata 2017).
- Forekomster av rødlistearter (Henriksen og Hilmo 2015) og svartelistearter (Gederaas m.fl. 2012).

Figur 1: Flyfoto over undersøkelsesområdet Åsrød S og Snapsrød N (hvite figurer) ved Skoppum.

Figur 2: Flyfoto over undersøkelsesområdet Kongelv (grønn) og Reir (blå), samt bekke­drag fra Snapsrød ned til dammen ved Jahrelunden (hvite streker) ved Skoppum.

Figur 3: Flyfoto over undersøkelsesområdet Jareteigen, skog (orange) og bekke­drag (hvite streker) nord i Tønsberg.

Figur 4: Flyfoto over undersøkelsesområdet Hengsrudvannet (gul) nord for Lillerød på grensen mellom Re og Horten kommuner.

[Naturbase](#) og [Artskart](#) er gjennomgått for å samle inn eksisterende kunnskap om områdene. Denne rapporten skal gi et godt innblikk i hvilke naturkvaliteter som finnes i de undersøkte områdene, basert på naturtypeverdier. Artsmangfoldet er i varierende grad kartlagt, men potensialet for forekomster av rødlistearter er alltid vurdert. Tidspunktet for registrering og kartlegging av biologisk mangfold var bra for de fleste artsgrupper, med unntak av sopp. Det vurderes at områdene er godt nok kartlagt for forekomster av viktige naturtyper og godt nok til å gi en god vurdering av områdenes potensial for rødlistearter.

Områdebeskrivelser

En kortfattet og generell beskrivelse av de undersøkte områdenes natur gis her. For de arealene hvor det ble registrert og avgrenset naturtypelokaliteter, så gjengis naturtypebeskrivelsene i kapitlet Naturtypelokaliteter.

Åsrød S

Det er ikke registrert noen viktige naturtyper eller rødlistearter innenfor undersøkelsesområdet Åsrød S fra før av. Området er et relativt variert og skogkledd areal som stedvis har noe rik vegetasjon. En noe variert løvskog som stedvis er sterkt preget av innslag av ung gran er dominerende i bunnen av den svakt formede sør-vestgående dalen som dominerer undersøkelsesområdet. Noen små partier med sumpskogskarakter forekommer. Blåbærskog i veksling med svak lågurt er ellers dominerende i bunnen. Kantene i øst og vest er bare noen få meter høye, men innehar stedvis bergvegger og litt rasmak/blokkemark med innslag av noe rik edelløvskog med bl.a. eik, ask, bøk og spisslønn. Ovenfor kantene er det mer skrinn vegetasjon, med en del bøkeskog (fig. 5) med innslag av eik, bjørk, osp og stedvis mye gran. Ung skog er dominerende i hele området, men enkelte eldre trær av ask, osp, svartor og bøk forekommer noe klumpet fordelt innenfor området.

Naturverdiene vurderes som litt for lave til å avgrense naturtypelokaliteter, men området er ikke uten naturverdier av den grunn. Gamle trær, noen dødvedkvaliteter og forekomst av rik vegetasjon i partier, gjør at området har en verdi for artsmangfoldet i området, og enkelte rødlistearter, i tillegg til ask (VU), finnes sannsynligvis innenfor Åsrød S.

Figur 5: Bøkeskog ovenfor kanten sørøst i Åsrød S. Foto: Stefan Olberg.

Figur 6: Enkelte eldre asketrær står i ellers ung skog nord i Åsrød S. Foto: Stefan Olberg.

Snapsrød N

Snapsrød N er tiltenkt som deponi for stein og masser fra ny jernbanetunnel. Det er ikke registrert noen viktige naturtyper eller rødlistearter innenfor undersøkelsesområdet fra før av. Området er skogkledd med stor variasjon i skogtype, og delvis i skogalder og grad av påvirkning. Det opprinnelige undersøkelsesområdet, som vist i fig. 1, ble noe endret i løpet

av feltarbeidet, og inkluderte noe mer areal videre nordover. Innenfor dette utvidete undersøkelsesområdet ble det påvist og avgrenset totalt fire naturtypelokaliteter – én lokalitet med *rik edelløvskog*, én lokalitet med *store gamle trær* og to lokaliteter med *rik sump- og kildeskog*. Alle lokalitetene ble vurdert som viktige (B-verdi). En fullstendig beskrivelse av lokalitetene finnes under kapittelet naturtypelokaliteter.

Figur 7: Nordvendt liten skrent med bl.a. lind, ask, eik og spisslønn i naturtypelokaliteten Snapsrød. Foto: Stefan Olberg.

Figur 8: Ung løvskog med bl.a. hassel i midtre del av undersøkelsesområdet Snapsrød N. Foto: Stefan Olberg.

Skogen innenfor Snapsrød N er generelt ung til middels gammel, med kun få biologisk gamle trær. De fleste av disse gamle trærne forekommer innenfor de avgrensede naturtypene. De fleste treslag er representert, og vegetasjonen er i store deler av området rik med lågurt og svak lågurtskog som vanligste vegetasjonstyper. Noe blåbærskog forekommer også. Gran har spredd seg ut i store deler av området, og noen eldre granplantasjer forekommer. Ellers er det innslag av noe fattig bøkeskog, boreal løvskog, bar-blandingsskog, rik edelløvskog og rik sumpskog i området. Enkelte kulturpåvirkede trær forekommer, med noen få styvingsask med opphørt hevd. Av rødlistearter finnes ask (VU) spredd, mens alm (VU) og barlind (VU) er mer lokale. Av andre interessante arter kan nevnes slakkstarr, smal nattfiol, lungenever, bøksanger og billene *Scaphidium quadrimaculatum* og *Stomis pumicatus*.

Figur 9: Gammel, hul osp (venstre) og hul ask (høyre) i undersøkelsesområdet Snapsrød N. Foto: Stefan Olberg.

Figur 10: Svartorsumpskog i naturtypelokaliteten Støkke Ø II innenfor undersøkelsesområdet Snapsrød N. Foto: Stefan Olberg.

Snapsrød-Jahrelunden – bekkestrenger

Fra veien forbi Snapsrød (Pauliveien 151 og 155) går det to bekkestrenger sørøstover som ender i en hagedam ved Jahrelunden (fig. 2) nord for Skoppum. Disse bekkene ble undersøkt fordi de er aktuelle som resipient for renset anleggsvann. Det er ikke registrert noen viktige naturtyper eller rødlistearter innenfor undersøkelsesområdet fra før av. Den sørvestre bekkestrengen starter i jordbrukslandskapet og renner delvis i rør og i grøfter med smale kantsoner i/langs dyrket mark. I siste halvdel renner bekken gjennom granskog og edelløvskog, med enkelte skogkvaliteter i nederste del ned mot Jahrelunden. Enkelte eldre asketrær forekommer i nedre del, sammen med alm, ellers ble ingen rødlistearter observert. Ingen naturtypelokaliteter ble avgrenset langs den sørvestre bekkestrengen.

Den nordøstre bekkestrengen renner hele veien gjennom edelløvskog og granskog. Skogen langs bekken er middels gammel og har i hovedsak rik vegetasjon med flere lågurtarter. Enkelte eldre edelløvtrær, bl.a. ask, finnes langs bekken, og en eldre barlind ble også registrert. Ellers er det innslag av alm langs bekken. Ett eksemplar av tyvbillen *Ptinus dubius* (NT), som er knyttet til dødved på gamle trær, ble påvist langs bekken. I nedre del, ca. 100 m før hagedammen på Jahrelunden, finnes det en liten oppdemt dam med tilhørende, ung sumpskogsvegetasjon. Dammen, inkludert sumpskogen rundt dammen, er avgrenset som en naturtypelokalitet og vurdert som viktig (B-verdi).

Bekkestrengene tilfører en verdi i form av økt variasjon, tilførsel av fuktighet, samt at bekkene i seg selv er leveområde og bruksområde for mange arter i skogen. De to bekkene har kun vann i perioder av året og bekkene i seg selv fanges ikke opp av naturtypekartleggingen som en egen naturtype. En økt vannføring i bekkene vil antagelig ha liten effekt på skogen og mangfoldet knyttet til bekkedragene, men vil kunne påvirke vannstanden/gjennomstrømningen i dammen vest for Jahrelunden og i hagedammen ved Jahrelunden (som tidligere er kartlagt som en naturtypelokalitet).

Figur 11: Granskog langs sørvestre bekkestreng, vest for Jahrelunden. Foto: Stefan Olberg.

Figur 12: Edelløvskog langs nordøstre bekkestreng, vest for Jahrelunden. Foto: Stefan Olberg.

Figur 13: Dammen vest for Jahrelunden, avgrenset som en naturtypelokalitet. Foto: Stefan Olberg.

Kongelv

Naturtypelokaliteten Kongelv (DN00065048 – B-verdi) er en lågurt-bøkeskog som ble kartlagt i 1997, og lokaliteten har derfor et behov for en oppdatering av beskrivelsen og en ny vurdering av verdi og avgrensning. En fullstendig beskrivelse av lokaliteten finnes i kapittelet Naturtypelokaliteter.

Figur 14: Undersøkelse av bøkeskog ved Kongelv. Foto: Stefan Olberg.

Reir

En kunstig oppdemmet og inngjerdet dam ved idrettsanleggene på Reir i Skoppum ble kartlagt for naturverdier. Det er ikke registrert noen viktige naturtyper eller rødlistearter innenfor undersøkelsesområdet fra før av. Dammen har sterkt påvirkede kantsoner uten særlig vegetasjon, inn- og utløpsbekken går i rør og det er kun noe vannvegetasjon i form av litt lyssiv, bekkedarse, vasshår, skogsivaks og mannasøtgras. Noen småsalamandere ble påvist, samt noen få insekter og sneglearter, men ingen av spesielt stor faunistisk interesse. Dammen vurderes å være såpass sterkt påvirket og uten spesiell verdi at den ikke avgrenses som en naturtypelokalitet. Alternativt kunne den vært kartlagt som en *fiskeløs dam* og gitt en lokal verdi (C-verdi).

Figur 15: Kunstig dam ved idrettsanleggene på Reir i Skoppum. Foto: Stefan Olberg.

Jareteigen

Et skogkledd areal og to korte bekkestrenger vest for Jareteigen, nord i Tønsberg kommune, ble kartlagt for naturverdier. Det er ikke registrert noen viktige naturtyper eller rødlistearter innenfor undersøkelsesområdet fra før av. Bekkestrengene var små, oppgravde grøfter med litt vann, og skogen rundt var enten nylig hogd eller bestod hovedsakelig av plantet granskog eller ungsog etter tidligere hogster. Det var altså lite naturverdier knyttet til bekkestrengene. Det skogkledd arealet inkluderte arealer som nylig var hogd, eldre hogstflater med ungt løvoppslag og ung gran samt noe eldre, plantet granskog. Fremmedarten edelgran finnes også i området, sammen med en god del rødhyll. Noen få enkelttrær av osp og selje kan karakteriseres som gamle, samt at deler av granplanteringen var nådd hogstmoden alder. Vegetasjonen i området var stedvis rik med innslag av bl.a. litt blåveis, og bar fortsatt preg av å ha vært frodig. Flere grøfter tyder på at skogen er drenert og antagelig bestod av sumpskog for mange tiår siden. Eldre stubber finnes i ungsog. Ingen naturtypelokaliteter ble avgrenset ved Jareteigen og området har pr i dag små naturverdier.

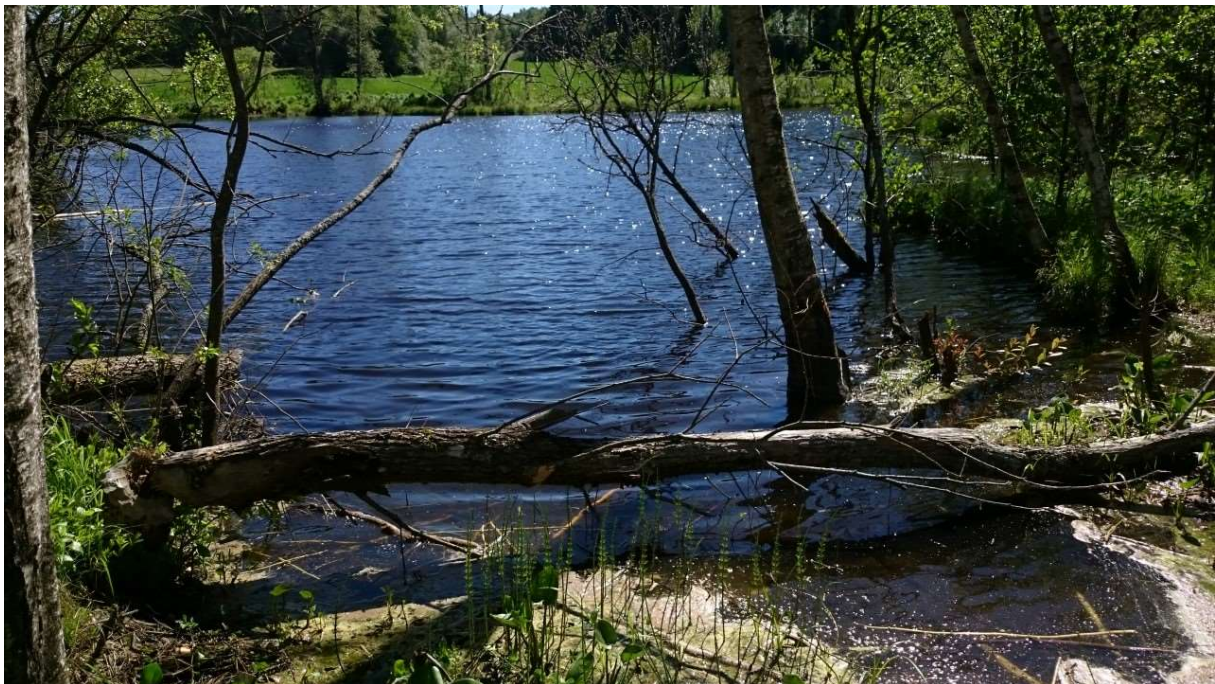
Figur 16: Grøft (bekkestreng) mellom hogstflate og granskog ved Jareteigen. Foto: Stefan Olberg.

Figur 17: Granplantefelt ved Jareteigen i Tønsberg. Foto: Stefan Olberg.

Hengsrudvannet

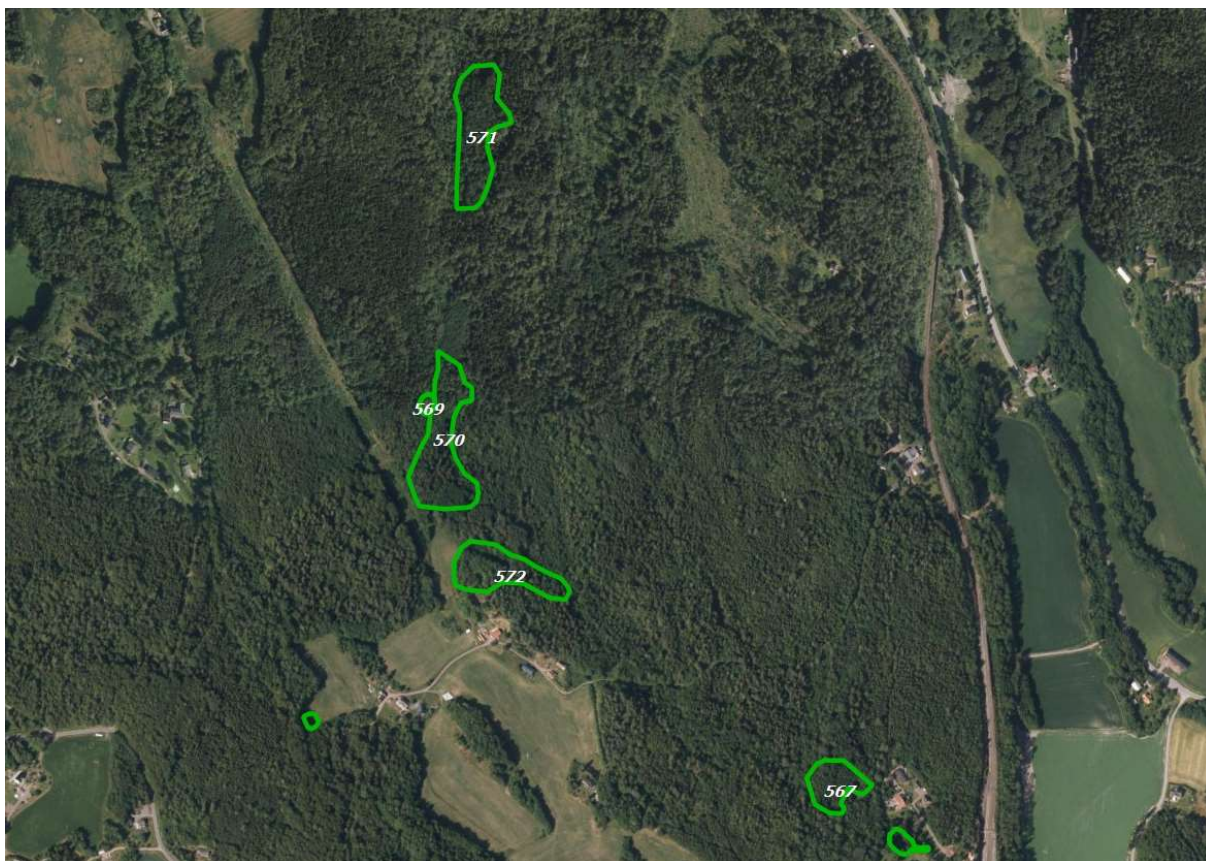
Hengsrudvannet ligger på grensen mellom Re og Horten kommuner, nord for Lillerød og øst for Ødegården. Deler av vannet (på Horten-siden) er avgrenset som en lokalt viktig dam (kartlagt i 1997) (BN00065064). Etter vår mening er det lite naturtypekvaliteter knyttet til vannet, og det er vanskelig å få lokaliteten til å passe med noen av utformingene i DN-håndbok 13. «Dammen» er mer å regne som et vann, og det er mye som tyder på at det er fisk i vannet. Ingen fisk ble observert på befaringen, men fisk (ukjent hvilke arter) er registrert her tidligere. Noen få vanlig forekommende insekter og andre smådyr ble påvist i Hengsrudvannet, som ved befaringen var bosatt av en bever. Vår vurdering er at lokaliteten ikke bør kartlegges som en naturtypelokalitet, og at naturverdiene i motsatt fall er lokale (C-verdi). Vannet har uansett en verdi for fugl og vilt i nærområdet, og vannet kan potensielt huse enkelte rødlistearter.

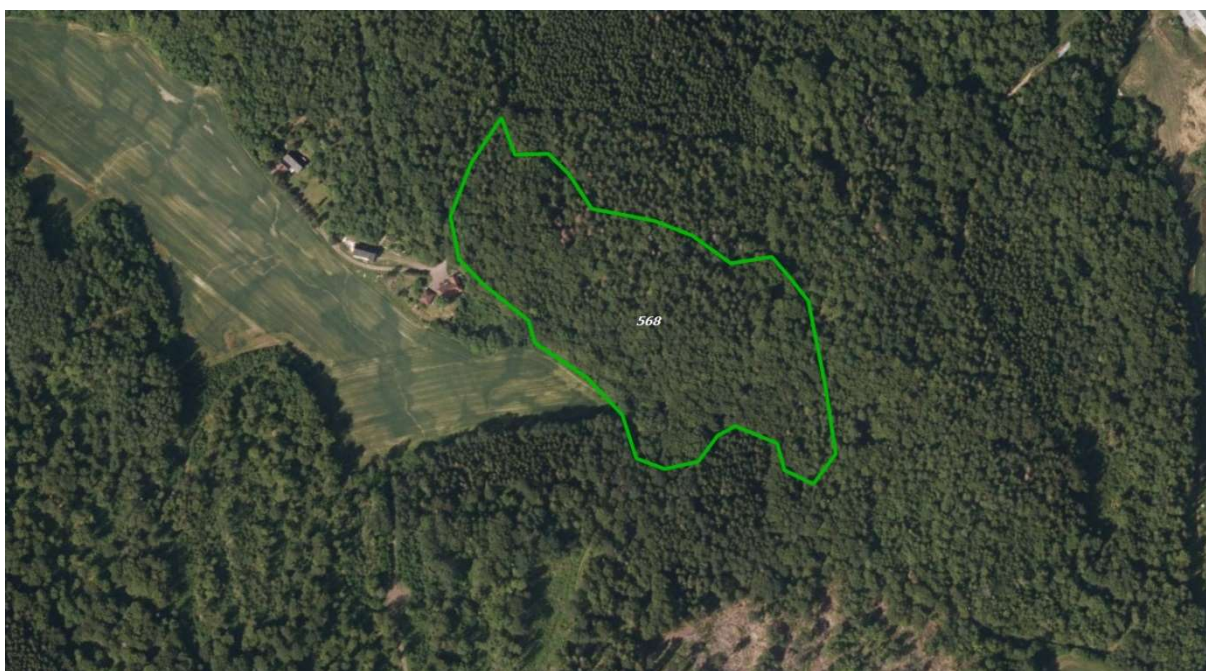
Figur 18: Hengsrudvannet sett fra østsiden. Foto: Stefan Olberg.

Naturtypelokaliteter

Én naturtypelokalitet er slettet (Hengsrudvannet – BN00065064), én naturtype er oppdatert (Kongelv – DN00065048) og fem nye naturtypelokaliteter er beskrevet og avgrenset (fig. 19 og 20). Nedenfor følger en beskrivelse av de seks naturtypelokalitetene.

Figur 19: Flyfoto med inntegnede naturtypelokaliteter i området rundt Snapsrød ved Skoppum.

Figur 20: Flyfoto med inntegnet naturtypelokalitet Kongelv, beliggende vest for Skoppum.

567 Jahrelunden N

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Stefan Olberg og Kjell Magne Olsen (BioFokus) i 2017 i forbindelse med inventering av utvalgte områder i kommunen som kan bli berørt av ny jernbanetrasé.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger vest for Jahrelundveien 10 ved Jahrelunden i Horten kommune, og består av en dam med tilhørende sumpskog.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som Dam - Eldre fisketom dam (E0903) i mosaikk med Rik sump- og kildeskog - Rikere løvsumpskog (F0606). Sumpskogen består av ung svartorskog som går over i to grunne og svakt avsatte dammer. Vegetasjonen har typiske arter som bekkekarse, slakkstarr, langstarr, bekkeblom, myrkongle, mjødurt, skogsivaks, sennegrass, mannasøtgras og vassgro.

Artsmangfold: En del småsalamandere ble påvist, samt småsalamanderegg. Dammen, inkludert sumpskogen, vurderes å kunne huse enkelte rødlistede insekter, til tross for at ingen slike ble påvist ved befaringen.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er demmet opp, og er således ikke naturlig. Det er tydelig at dammen tidligere hadde en større utbredelse (dekket hele det avgrensede området). Skogen er ung og ensaldret og uten dødved, men eldre og tørrere skog står nord for lokaliteten. Dammene er grunne og mer eller mindre gjengrodde.

Fremmede arter: Ingen påviste i dammen.

Verdivurdering: Svært ung svartorskog, to grunne dammer og ingen påviste rødlistearter trekker verdien ned, men forekomst av mye småsalamander og et potensial for rødlistede insekter gjør at lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det kan være ønskelig å heve vannivået noe, slik at forholdene blir bedre for arter som storsalamander og en del andre vannlevende arter. Det kan også være aktuelt å grave opp deler av dammen for å skape mer vannspeil og en dypere dam.

568 Kongelv

Rik edellauvskog – Lågurt-bøkeskog Verdi: B

Innledning: Lokaliteten ble først registrert av S.G. Hanssen i 1997 og undersøkt på ny av Stefan Olberg og Kjell Magne Olsen (BioFokus) i 2017 i forbindelse med inventering av utvalgte områder som kan bli berørt av ny jernbanetrasé.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Kongelv i en li ned mot dyrket mark. Kongelv ligger nord for Skoppum i Horten kommune, og består av en bøkeskog avgrenset av vei, dyrket mark og skog dominert av andre treslag.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som Rik edelløvskog - Lågurt-bøkeskog (F0102), men har mye innslag av en noe fattig bøkeskog med en del innblanding av gran i nord og litt rik edelløvskog i sør.

Artsmangfold: Ask og alm forekommer sparsomt i nedre del av lokaliteten, sammen med skjellrot, tannrot, blåveis og myske. Bøksanger ble hørt og billearten *Euplectus brunneus* ble påvist i dødved sammen med brun tremaur. Enkelte andre interessante arter ble også påvist, men ingen som står oppført på rødlisten.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er middels gammel, er en del hogstpåvirket og generelt med relativt lite død ved. Dødveden er i hovedsak lite nedbrutt, og grov dødved forekommer, særlig av gran. Stedvis finnes det eldre trær av ask (< 50 cm dbh), eik (< 55 cm), bøk (< 45 cm) og gran (< 55 cm). Ellers forekommer spisslønn, lind, bjørk, osp, gråor, rogn, leddved, hassel og alm. Bøk er dominerende, men i nordre (øvre) del øker mengden gran og blir ko-dominant med bøk. Ned mot dyrket mark dominerer en variert skog med godt innslag av mange treslag. Svak lågurt og noe blåbærskog er totalt sett dominerende, og da særlig i nordre deler, men rik lågurtskog forekommer i søndre del, med innslag av bl.a. skjellrot, tannrot, blåveis, trollbær og myske.

Fremmede arter: Bruskogsnekl forekommer spredt i skogen og stikkelsbær ble påvist nær dyrket mark i sør.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi) som følge av forekomsten av et område med middels gammel, til dels rik bøkeskog, med innslag av andre edelløvtrær, noen dødvedkvaliteter, en sørvendt beliggenhet og enkelte påviste interessante arter, samt et godt potensial for rødlistearter.

Skjøtsel og hensyn: Lokalitetens verdier ivaretas og videreutvikles på best måte ved fri utvikling - ikke-hogst. På sikt kan det være ønskelig å fjerne invaderende gran i lokaliteten, og granplantefelt øst for lokaliteten bør hugges.

569 Støkke Ø I

Store gamle trær – Ask Verdi: B

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Stefan Olberg og Kjell Magne Olsen (BioFokus) i 2017 i forbindelse med inventering av utvalgte områder i kommunen som kan bli berørt av ny jernbanetrasé.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Støkke og nord for Snapsrød ved Skoppum i Horten kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som Store gamle trær - Ask (D1209), og består av tre tettstående, gamle og dels hule asketrær.

Artsmangfold: Noen barlind står tett ved trærne, ellers ble ingen rødlistearter påvist på eller i trærne, som likevel har et visst potensial for rødlistede insekter og sopp.

Bruk tilstand og påvirkning: Tre asketrær med omkrets på 240, 230 og 400 cm - der den siste er to-stammet - står tett ved hverandre langs gammelt steingjerde. Det største treet har en stor hullåpning ved basis med mye rødmyld. Ingen insekter ble sett i mulden. Minst ett av de andre trærne er også hult, med en liten åpning et stykke opp på stammen. Noen døde, til dels grove grener finnes i kronene. Barken er delvis grov og lite bevokst med lav og mose. Trærne står noe skyggefullt plassert med barlind og noe løvoppslag tett på trærne.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi) som følge av forekomsten av tre gamle og dels hule asketrær og gammel barlind. Skyggefull plassering trekker verdien ned, og ingen interessante arter ble observert på asketrærne. B-verdien ansees som sterk.

Skjøtsel og hensyn: Hegg og andre løvtrær som vokser inn i kronen bør fjernes med jevne mellomrom. Barlindstrærne gir en del skygge, men bør likevel få stå. Skogen i sumpen øst for trærne tilhører en viktig naturtypelokalitet og må ikke felles. Fristillingen av trærne er viktigst i sør og vest.

570 Støkke Ø II

Rik sump- og kildeskog – Rikere løvsumpskog Verdi: B

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Stefan Olberg og Kjell Magne Olsen (BioFokus) i 2017 i forbindelse med inventering av utvalgte områder i kommunen som kan bli berørt av ny jernbanetrasé.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Støkke og nord for Snapsrød ved Skoppum i Horten kommune. Lokaliteten grenser mot tørrere skog og mot svært ung sumpskog i nord.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som Rik sump- og kildeskog - Rikere løvsumpskog (F0606), og består av en svartordominert skog med rik og frodig vegetasjon. Sumpkarse, bekkeveronika, langstarr, slakkstarr, skogsivaks, fredløs, maigull, enghumleblom, bekkekarse, klourt, slyngsøtvier og mannasøtgras finnes i fuktige partier, mens trollbær og nattfiol ble registrert i noe tørrere vegetasjon.

Artsmangfold: Ask finnes spredt, ellers ble ingen rødlistearter påvist. Potensialet for rødlistede insekter, og muligens enkelte andre artsgrupper, er relativt godt.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er anslagsvis 40-70 år gammel og ensaldret, med noe lite til middels nedbrutt dødved. En meget grov bjørkelåg og noe middels grov dødved av svartor finnes. En gammel, gjengrodd grøft går igjennom lokaliteten, men vannstanden og

vegetasjonen ser ut til å være relativt normal og ikke preget av tørke. Sannsynligvis ble skogen hogd og grøftet for litt over et halvt århundre siden, men har så fått stå i fred.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Det er flere like store og mindre arealer med tilsvarende sumpskog i nærområdet, noe som gir en større sjanse for at lokaliteten kan inneha spesialister knyttet til rik sumpskog.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi) som følge av forekomsten av en relativt ung til middels gammel rik sumpskog, uten kontinuitet i tresjiktet og med lite dødved. Det er potensial for enkelte rødlistede insekter, sopp og moser.

Skjøtsel og hensyn: Lokalitetens verdier ivaretas og videreutvikles på best måte ved fri utvikling - ikke-hogst. De gamle grøftene må ikke åpnes og det må ikke dreneres rundt lokaliteten, i så fall vil skogen tørke ut. På sikt kan det være ønskelig å fjerne invaderende gran i lokaliteten.

571 Føske SØ

Rik sump- og kildeskog – Rikere løvsumpskog Verdi: B

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Stefan Olberg og Kjell Magne Olsen (BioFokus) i 2017 i forbindelse med inventering av utvalgte områder i kommunen som kan bli berørt av ny jernbanetrasé.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørøst for Føske og nord for Snapsrød ved Skoppum i Horten kommune. Lokaliteten grenser mot tørrere skog.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som Rik sump- og kildeskog - Rikere løvsumpskog (F0606), og består av en svartordominert skog med rik og frodig vegetasjon. Slakkstarr, langstarr, strutseving, sumphaukeskjegg, myrmaure, maigull, bekkeblom, nyresoleie, grøftesoleie, enghumleblom og mjødukt forekommer i fuktige partier, mens skogsvinerot, skogsalat, myske, markjordbær, fingerstarr og tannrot finnes i tørrere partier i søndre del.

Artsmangfold: Foruten litt ask ble ingen rødlistearter påvist, men det er et potensial for rødlistede insekter og muligens enkelte andre artsgrupper på lokaliteten.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er anslagsvis 40-70 år gammel og relativt ensaldret, med noe lite til middels nedbrutt dødved. Noe middels grov dødved av svartor finnes. Skogen så noe tørr ut i deler av lokaliteten ved befaringen, men ingen tydelige grøfter ble observert og vegetasjonen ser ut til å være normal. Sannsynligvis ble skogen hogd og muligens forsøkt drenert for litt over et halvt århundre siden, men har så fått stå i fred.

Fremmede arter: En rødhyllbusk ble påvist.

Del av helhetlig landskap: Det er flere like store og mindre arealer med tilsvarende sumpskog i nærområdet, noe som gir en større sjanse for at lokaliteten kan inneha spesialister knyttet til rik sumpskog.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi) som følge av forekomsten av en relativt ung til middels gammel rik sumpskog, uten kontinuitet i tresjiktet og med litt lite dødved. Det er potensial for enkelte rødlistede insekter, sopp og moser.

Skjøtsel og hensyn: Lokalitetens verdier ivaretas og videreutvikles på best måte ved fri utvikling - ikke-hogst. For å hindre uttørking må det ikke dreneres rundt lokaliteten. På sikt kan det være ønskelig å fjerne invaderende gran i lokaliteten.

572 Snapsrød

Rik edellauvskog – Or-askeskog Verdi: B

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Stefan Olberg og Kjell Magne Olsen (BioFokus) i 2017 i forbindelse med inventering av utvalgte områder i kommunen som kan bli berørt av ny jernbanetrasé.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord for Snapsrød ved Skoppum i Horten kommune. Lokaliteten grenser mot fuktigere og yngre skog og mot kulturmark.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: En variert men liten, rik skog med hovedsakelig Rik edelløvskog med innslag av utformingene Or-askeskog (F0107) og Rasmark-lindeskog (F0111), samt noe Gammel boreal lauvskog - Gammel ospeskog (F0701). Svak lågurtvegetasjon med arter som hengeaks, firblad, skogfiol, markjordbær, liljekonvall, trollbær og ormetelg finnes på tørrer mark, mens det i nord, mot fuktdrag, kommer inn litt maigull, mjødurt, bringebær, korsknapp, vendelrot, vårkål, nyresoleie og rød jonsokblom. De fleste treslag er representert i lokaliteten.

Artsmangfold: Ask og alm forekommer spredt, og en grov osp har lungenever. Noen gamle og til dels hule trær, rik vegetasjon og beliggenheten nær kysten i lavlandet, tilsier et godt potensial for rødlistede insekter og til dels andre artsgrupper.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er stort sett svakt tosiktet, med yngre oppslag av løv og gran i blanding med eldre trær. De eldre trærne består av osp, lind, furu, ask og til dels eik, spisslønn og hassel. Et par eldre asketrær har tidligere blitt styvet, men står nå i mer gjengrodd overgang mellom skog og kulturmark. Dødvedmengden er ganske lav, men enkelte grove stående og liggende trær forekommer. En grov, hul osp står mot fuktdrag i nord. Vegetasjonen har noe preg av beiting/slått i søndre del.

Fremmede arter: Brunskogsnegl finnes i skogen, ellers ble ingen fremmedarter påvist.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi) som følge av forekomsten av en relativt gammel, rik edelløvskog med noe grov dødved, et par hule trær, fuktig vegetasjon og noe solekspontert vegetasjon. Det er et bra potensial for enkelte rødlistede insekter, sopp og lav.

Skjøtsel og hensyn: Lokalitetens verdier ivaretas og videreutvikles på best måte ved fri utvikling - ikke-hogst. På sikt kan det være ønskelig å fjerne invaderende gran i lokaliteten. Søndre del har tradisjonelt vært preget av bl.a. slått eller beite, og mer åpne partier med engpreg kan gjerne slås en gang i året etter juli. Slåtteavfallet bør i så fall fjernes etter en dag eller to.

Referanser

Artsdatabanken 2017. Artskart. <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Direktoratet for Naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper – Verdisetting biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13.

Gederaas, L., Moen, T.L., Skjelseth, S. & Larsen, L.-K. (red.) 2012. Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken, Trondheim.

Henriksen, S. & Hilmo, O. 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.

Lovdata 2017. Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-13-512>

Miljødirektoratet 2017. Naturbase.

<http://geocortex.dirnat.no/silverlightviewer/?Viewer=Naturbase>

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>

Gaustadalléen 21
0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

ISSN 1893-2851
ISBN 978-82-8209-594-5

BioFokus-notat 2017-25